

כלל החזקות עסקי ביטוח דוחות כספיים לשנת 2017

הרווח הכולל לאחר מס בשנת 2017 עומד על כ-370 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל של 122 מיליון ש"ח בשנת 2016, גידול של 203%.

החברה ביצעה הפרשות מיוחדות בשנת 2017 בסך של כ-448 מיליוני ש"ח לפני מס (כ-291 מיליון ש"ח לאחר מס), מתוכם:

1. 248 מיליוני ש"ח לפני מס בגין הירידה המתמשכת בריבית חסרת סיכון לזמן ארוך.
2. 200 מיליוני ש"ח בגין הפרשות נוספות שהינן בעלות אופי חד פעמי.

בנטרול ההפרשות האמורות לעיל, החברה היתה מדווחת בשנת 2017 על רווח כולל לאחר מס של כ-661 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל לאחר מס של כ-396 מיליוני ש"ח בשנת 2016.

ב-5 השנים האחרונות החברה ביצעה הפרשות בגין השפעות סביבת ריבית נמוכה והפרשות מיוחדות שהינן בעלות אופי חד פעמי בסך של כ-1,612 מיליוני ש"ח לפני מס (978 מיליוני ש"ח לאחר מס), כמפורט להלן. יצוין כי ליום 31 בדצמבר 2017 לחברה יתרת הפרשה בגין השפעות סביבת ריבית נמוכה בסך של כ-1,132 מיליוני ש"ח שבוצעה ע"י החברה בשנים האחרונות. עלייה בעקום הריבית חסרת הסיכון לטווח ארוך תגרום לקיטון בהפרשה זו בעתיד.

סך ההון המיוחס לבעלי המניות של החברה נכון לתאריך 31.12.2017 מסתכם בכ- 5,047 מיליוני ש"ח לעומת כ- 4,674 מיליוני ש"ח ב- 31.12.2016, גידול של כ- 8%.

להלן הרכב הפרשות בגין השפעות סביבת ריבית נמוכה והפרשות מיוחדות שהינן בעלות אופי חד פעמי לשנים 2013-2017 (במיליוני ש"ח):

2013	2014	2015	2016	2017	מצטבר	סוג הפרשה
26	(309)	(266)	(335)	(248)	(1,132)	סביבת ריבית נמוכה
-	-	(22)	(101)	(53)	(176)	טיובי זכויות עמיתים וגביה
(19)	(10)	(2)	(25)	(108)	(164)	הפחתת מוניטין
-	(68)	(10)	(24)	(38)	(140)	הפרשות מיוחדות נוספות שונות*
7	(387)	(301)	(485)	(448)	(1,612)	סה"כ ההפרשות לפני מס
17	(248)	(183)	(274)	(291)	(978)	סה"כ ההפרשות לאחר מס (לרבות הטבות מס)
0.5%	(6.4%)	(4.3%)	(6.0%)	(6.2%)		שיעור תשואה על ההון (%) של ההפרשות
583	362	285	122	370	1,722	רווח כולל מדווח
17.1%	9.3%	6.7%	2.7%	7.9%		שיעור תשואה על ההון של הרווח המדווח
16.6%	15.7%	11.0%	8.7%	14.1%		תשואה על ההון בנטרול ההפרשות הנ"ל

* בעיקר הפרשות בגין תובענות ייצוגיות ועלויות החלפת חוב

החברה ביצעה חישוב של יחס כושר הפירעון הכלכלי ליום 31 בדצמבר

2016 והוא עומד בחישוב מלא על סך של כ- 111%

נקודות עיקריות נוספות בדוח השנתי לשנת 2017:

סך ההכנסות מפרמיות שהורווחו ברוטו, תקבולים בגין חוזי השקעה ודמי גמולים שנתקבלו מעסקי פנסיה וגמל בשנת 2017 עומד על סך של כ-17,382 מיליוני ש"ח לעומת כ-16,585 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 5%.

היקף הנכסים המנוהלים בקבוצה הסתכם ב- 31.12.2017 בכ- 191 מיליארדי ש"ח לעומת כ- 177 מיליארדי ש"ח ב-31.12.2016, גידול של כ- 8%.

איזי כהן מנכ"ל כלל החזקות:

"תוצאותיה העסקיות של כלל ביטוח לשנת 2017 משקפות את אסטרטגיית החברה בחמש השנים האחרונות, שבסיסה ניהול עסקי לטווח הארוך.

כלל ביטוח עברה מהפיכה של ממש בחיזוק חוסנה העסקי והטכנולוגי לשנים הבאות. בתוך כך חוזקו הרזרבות הכספיות של החברה, עודכנו זכויות העמיתים והמבוטחים.

זאת ועוד, כתוצאה מסביבת הריבית הנמוכה, הפרישה החברה לעתודות סכומים גדולים אשר יציפו לה ערך בשנים הבאות, לכשתעלה הריבית במשק.

אני גאה לסיים כהונה של 5 שנים בה אני משאיר חברה איתנה בעלת מבנה הון חזק- ההון העצמי בחברה גדל ב-5 השנים האחרונות מסך של כ-3.4 מיליארד ש"ח לסך של כ-5.0 מיליארד ש"ח (גידול של כ-48%). סך החוב והוצאות המימון הופחתו משמעותית, תיקי הביטוח טויבו ורווחי חיתום שופרו, מערכי ניהול סיכונים, בקרה ואכיפה- שודרגו, מערכות המיכון פותחו ושודרגו באופן מהותי למערכות מידע שהן ברובן מהמתקדמות בענף, כמו גם לאחרונה יישמנו חזון דיגיטלי מתקדם, רחב היקף לטובת לקוחות וסוכני החברה.

אין לי ספק, שאסטרטגיה זו של השקעות והפרשות בראיה לטווח ארוך אשר דרשה מידת הקרבה בתוצאות המדווחות בזמן הקצר, תוכיח את עצמה והחברה תציף ערך רב ותשביח את עצמה בעתיד."

דני נוח יו"ר כלל החזקות:

"הדו"ח הכספי לשנת 2017 מציג תוצאות טובות, ומשקף צמיחה כמעט בכל תחומי פעילותה של החברה ובכללם - גידול ניכר ברווח לעומת אשתקד, תשואות טובות, עליה ברווחי ההשקעה, צמיחה בהיקף הנכסים המנוהלים בקבוצה, וגידול בסך ההון המיוחס לבעלי המניות של החברה".

עיקרי האירועים בתקופת הדו"ח

התשואות בשוק ההון משפיעות על רווחיות הקבוצה בדרך של גביית דמי ניהול, והתשואה הריאלית המושגת. **התשואה הריאלית ברוטו בפוליסות המשתתפות** בתקופה הדו"ח, הסתכמו לכ-8.5% בהשוואה לתשואה של כ-2.95% בתקופה מקבילה. עקב כך, רשמה החברה **הכנסות מדמי ניהול משתנים בביטוח חיים** של כ-352 מ"ש בתקופה המדווחת, בהשוואה לגבייה של כ-106 מ"ש דמי ניהול בתקופה מקבילה. **סך המרווח הפיננסי בביטוח חיים** הסתכם לכ-1,016 מ"ש בהשוואה לכ-686 מ"ש בתקופה מקבילה. **ברבעון עמדה התשואה הריאלית המושגת** על כ-2.70% בהשוואה לכ-2.05% ברבעון מקביל, **ודמי הניהול שנגבו הסתכמו** לכ-112 מ"ש מול גבייה של כ-86 מ"ש ברבעון מקביל אשתקד. **ברבעון רביעי סך המרווח הפיננסי בביטוח חיים** הסתכם לכ-313 מ"ש בהשוואה לכ-263 מ"ש ברבעון המקביל.

השפעות שוק ההון על התשואה עדכונים שביצע האקטואר הריאלי ודמי הניהול שניגבו הביאו להגדלת העתודות ועל המרווח הפיננסי

סביבת ריבית נמוכה וירידה בעקום הריבית משפיעה על התאמת ריבית ההיוון המשמשת בחישוב היקף ההתחייבויות הביטוחיות, ונאותות העתודות (LAT). לעלייה בסביבת הריבית השפעה מנוגדת. בתקופת הדו"ח **עדכן אקטואר החברה את שיעורי הריבית על הונכסים החופשיים המשמשים להשלמה לעתודות לקיצבה ולגמלאות בתשלום**, עדכן את שיעור פקטור ה-K וכן עדכן את נאותות העתודות. עקב פעולות אלו **בתקופת הדו"ח גדלו העתודות בגין חוזי ביטוח חיים בסך 259 מ"ש (168 לאחר מס)**, מול הגדלה בביטוח חיים בסך 194 מ"ש (כ-124 מ"ש לאחר מס) בתקופה המקבילה. **בתקופת הרבעון הרביעי גדלו העתודות בכ-9 מ"ש (כ-6 מ"ש לאחר מס)** לעומת שחרור עתודות בהיקף 493 מ"ש (כ-316 מ"ש לאחר מס) ברבעון מקביל אשתקד. **יצוין כי לכלל ביטוח יתרת הפרשה בגין בחינת נאותות העתודות LAT בביטוח חיים ליום 31 בדצמבר 2017, בסך של כ-220 מ"ש.**

בעקום הריבית חסרת סיכון חלה ירידה לאחר תאריך הדו"ח. בשלב זה לא ניתן להעריך את השלכות ירידת עקום הריבית חסרת הסיכון על תוצאות הרבעון הראשון 2018.

השפעת המלצות יונוגרד על ענפי רכב חובה וחבויות

במסגרת תיקון שיעור הריבית המשמשת לצורך היוון קיצבה שנתית ע"פ המלצות יונוגרד, **החברה אמדה את ההשפעה האפשרית הכוללת בגין האמור, ובהתאם הגדילה את ההתחייבויות הביטוחיות, בענפי רכב חובה וחבויות בסך של כ-78 מ"ש בשייר (כ-51 מ"ש לאחר מס)**, לעומת הגדלה בסך 141 מיליוני ₪ בשייר (90 מ"ש לאחר מס) בתקופה מקבילה. **ברבעון הרביעי 2017 בוצעה הקטנה בסך 18 מ"ש (12 לאחר מס)**, זאת לעומת הגדלת ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ-16 מ"ש (10 מ"ש לאחר מס) ברבעון המקביל אשתקד.

הפרשות מיוחדות: טיוב זכויות עמיתים ותכנית פרישה מרצון

כחלק מהליך מקיף של טיוב נתונים במערכות בתחום החיסכון ארוך הטווח, **עודכנו ההתחייבויות הביטוחיות בתקופת הדוח** בגין טיוב זכויות עמיתים בביטוח חיים בסך של כ-53 מ"ש (כ-34 מ"ש לאחר מס) זאת לעומת כ-58 מ"ש לפני מס בביטוח חיים (כ-37 מ"ש לאחר מס) וכ-7 מ"ש (5 לאחר מס) בגין טיוב זכויות עמיתים בפנסיה וגמל בתקופה מקבילה אשתקד. כמו כן בוצעה בתקופה המקבילה הפרשה בסך של כ-36 מ"ש (23 מ"ש לאחר מס) בגין ביטול פיגורי פרמיה בגין פוליסות ביטוח חיים, ללא השפעה בתקופת הדוח.

במסגרת הסכם קיבוצי שנחתם בין החברה לוועד העובדים, הציעה החברה תוכנית פרישה מרצון, בגינה רשמה בתקופת הדוח הוצאה חד פעמית בסך של כ-23 מ"ש (כ-15 מ"ש לאחר מס).

שיעור דמי הניהול במגזר הגמל נמצא בירידה מתמשכת עקב התחרות בתחום. בנוסף, רשמה החברה בתקופת הדוח ניוידים נטו שליליים. כפועל יוצא, בחנה החברה את הצורך ברישום הפרשה לירידת ערך באמצעות הערכת שווי של מעריך חיצוני והכירה בתקופת הרבעון השלישי בירידת ערך מוניטין במגזר הגמל בסך של 81 מ"ש (53 מ"ש לאחר מס), וברבעון הרביעי הכירה החברה בירידת ערך נוספת בסך של כ-27 מ"ש (כ-16 מ"ש לאחר מס). יתרת מוניטין הגמל נכון לתאריך הדו"ח הינה 239 מ"ש.

ירידת ערך בגמל
בהיקף של כ-108
מ"ש בתקופה

בתקופת הדו"ח מצאה החברה כי נדרש תיקון לשיוך התחייבויותיה למבוטחים מקבלי הגמלה, לקרנות אג"ח חץ שונות הנושאות תשואה מובטחת ובהתאם פנתה לרשות שוק ההון לצורך ביצוע הקצאה בפועל של אג"ח חץ מהסדרות הרלבנטיות, בהתאם לתיקון האמור. הקצאת אגרות חוב בהתאם לשיוך מחדש כאמור, אשר להערכת החברה צפוי כי תתרחש, צפויה להקנות לכלל ביטוח בעתיד זכות לקבלת ריבית גבוהה יותר, בגין ההתחייבויות למבוטחים מקבלי גמלה. כפועל יוצא, בתקופת הדו"ח עדכנה החברה את שיעור ריבית ההיוון, המשמש להיוון ההתחייבויות בגין גמלאות בתשלום, בהתחשב בשיעור התשואה המוערכת על תמהיל הנכסים הצפוי בעתיד (הכפוף להקצאה בפועל של אג"ח חץ הנושאות תשואה מובטחת ואשר מונפקות ע"י מדינת ישראל). כתוצאה מכך קטנו עתודות הביטוח בסך של 88 מיליוני ש"ח (מתוכם כ-22 מיליוני ש"ח בגין הקטנת עתודה לבחינת נאותות העתודות LAT), ובהתאמה חל גידול ברווח לאחר מס של כ-57 מיליוני ש"ח.

עדכון שיעור היוון
עבור גמלאות
בתשלום

להלן סך ההשפעות האמורות לתקופת הדו"ח בהשוואה לתקופה מקבילה:

4Q		לשנת		
2016	2017	2016	2017	
בלתי מבוקר				
479	188	122	370	
				במיליוני ש"ח
				רווח (הפסד) כולל כפי שפורסם בדוח
				בנטרול הפרשות מיוחדות
				השפעת סביבת הריבית הנמוכה:
311	(9)	(194)	(259)	ביטוח חיים - סך השפעת סביבת הריבית הנמוכה לפני מס
				ביטוח כללי
2	-	-	-	יישום לראשונה של נוהג מיטבי
(16)	18	(141)	(78)	השפעת המלצות ועדת וינוגרד
180	-	-	-	ביטוח סיעוד במגזר בריאות
477	9	(335)	(337)	סך הכל רווח (הפסד) לפני מס בגין סביבת הריבית הנמוכה
1	-	(101)	(53)	הפרשות מיוחדות נוספות בחיסכון ארוך טווח
(25)	(27)	(25)	(108)	הפחתת מוניטין גמל
				עדכון שיעור היוון המשמש לחישוב ההתחייבויות עבור גמלאות
				בתשלום
-	-	-	88	השפעות מיוחדות אחרות
(7)	-	(24)	(38)	סך הכל רווח (הפסד) לפני מס בגין הפרשות מיוחדות
446	(18)	(485)	(448)	סך הכל רווח (הפסד) לאחר מס בגין הפרשות מיוחדות
286	(12)	(311)	(291)	השפעת עדכון שיעורי המס
24	-	37	-	רווח כולל לאחר מס בנטרול השפעת הפרשות המיוחדות
169	200	396	661	

רווח כולל לאחר מס לבעלי מניות החברה בתקופת הדוח הסתכם לכ-370 מ"ש מול כ-122 מ"ש בתקופה מקבילה אשתקד. בנטרול ההשפעות המיוחדות כאמור, הסתכם הרווח הכולל לתקופה לכ-661 מ"ש, לעומת כ-396 מ"ש בתקופה מקבילה. ברבעון הרביעי 2017, הסתכם הרווח הכולל לאחר מס לכ-188 מ"ש, בהשוואה לרווח של כ-479 מ"ש ברבעון מקביל, ובנטרול השפעות מיוחדות אלו, הסתכם הרווח ברבעון המדווח לכ-200 מ"ש, בהשוואה לכ-169 מ"ש ברבעון מקביל.

בנטרול השפעות
מיוחדות, גידול
ברוח הכולל
לתקופה של 67%

התשואה להון בשנת 2017 הסתכמה ל 7.9%, בהשוואה לתשואה להון של 2.7% בשנת 2016.

הפרמיות שהורווחו ברוטו בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ-9,729 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ-9,110 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בביטוח חיים נרשם גידול של כ-536 מיליוני ש"ח בעיקר מגידול במכירות חדשות של מוצרי פרט ומנהלים, והגדלת הפקדות פנסיוניות בהתאם לצו ההרחבה. בנוסף, בביטוח בריאות נרשם גידול של כ-118 מיליוני ש"ח בעיקר כתוצאה מהגברת מכירות מוצרי פרט. מנגד, בביטוח כללי נרשמה ירידה בסך של כ-36 מיליוני ש"ח בעיקר מאי חידוש עסקת תאונות אישיות תלמידים, אשר קוזזה בחלקה מגידול במכירות מוצרי פרט. דמי גמולים מפנסיה וגמל הסתכמו בשנת 2017 בכ-7,359 מ"ש לעומת כ-7,002 מ"ש בשנת 2016. ברבעון הרביעי הסתכמו הפרמיות שהורווחו ברוטו לכ-2,423 מ"ש, בהשוואה לכ-2,319 מ"ש ברבעון מקביל. בפרמיות ביטוח חיים נרשם גידול של כ-35 מ"ש, בפרמיות ביטוח בריאות נרשם גידול של כ-55 מ"ש מהסיבות שתוארו לעיל, ובביטוח כללי נרשם גידול של כ-14 מ"ש. דמי גמולים מפנסיה וגמל הסתכמו ברבעון רביעי 2017 לכ-1,933 מ"ש, בהשוואה לכ-1,906 מ"ש ברבעון מקביל.

פירוט פרמיות שהורווחו ברוטו ודמי גמולים, במיליוני ש"ח:

% שינוי	Q4-2016	Q4-2017	% שינוי	2016	2017	
1.0%	1,404	1,424	6.5%	5,469	5,827	ביטוח חיים*
2.5%	560	574	(2%)	2,315	2,279	ביטוח כללי
12.3%	447	502	6.6%	1,799	1,917	ביטוח בריאות
3.7%	2,411	2,500	4.6%	9,583	10,023	סך פרמיות שהורווחו
1.8%	1,439	1,465	5.7%	5,395	5,702	דמי גמולים פנסיה
0.0%	468	468	3.0%	1,607	1,656	דמי גמולים גמל**
1.5%	1,906	1,933	5.1%	7,002	7,359	סך דמי גמולים
2.7%	4,317	4,434	4.8%	16,585	17,382	סך דמי גמולים ופרמיות שהורווחו

* כולל פרמיות הנזקפות ישירות לעתודה בגין חיסכון טהור (חוזי השקעה)
 ** ללא קופת גמל למטרה אחרת

הוצאות הנהלה וכלליות אחרות הסתכמו בתקופת הדוח לכ-872 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-773 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע, בין היתר, מהוצאות בגין פרישה מוקדמת וכן מגידול בהוצאות שכר בהתאם להסכם הקיבוצי החדש ומהוצאות בונוס לעובדים, לעומת העדר בונוס אשתקד. בנוסף הגידול בתקופת הדוח נובע מגידול בהוצאות המימון בין היתר בגין שיפורים והרחבות שהחברה מבצעת במערכות המימון בתחום חיסכון ארוך טווח. בתקופת הרבעון הסתכמו הוצאות הנהלה וכלליות לכ-243 מ"ש, בהשוואה לכ-203 מ"ש ברבעון מקביל, גידול שנבע מהסיבות שתוארו לעיל.

הוצאות המימון שאינן מוקצות למגזרים לתקופה הסתכמו לכ-125 מ"ש בהשוואה לכ-151 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה, קיטון שנבע מעלות החלפת כתבי התחייבות נדחים בסך של כ-17 מ"ש בתקופה המקבילה, ללא השפעה בתקופה הנוכחית. ברבעון הרביעי נרשמו הוצאות מימון שאינן מוקצות של כ-31 מ"ש, בהשוואה לכ-36 מ"ש ברבעון המקביל.

להלן עיקרי התוצאות הכספיות במונחי רווח (הפסד) הכולל, במיליוני ש"ח:

% שינוי	Q4-2016	Q4-2017	% שינוי	2016	2017	
(75%)	476	120	-	(113)	267	ביטוח חיים
(58%)	12	5	(74%)	43	11	פנסיה
27%	(22)	(28)	-	8	(102)	גמל
(79%)	467	97	-	(61)	177	סה"כ חיסכון ארוך טווח
-	(32)	51	-	(13)	62	ביטוח כללי
(69%)	255	80	(15%)	216	184	ביטוח בריאות
(67%)	690	229	198%	142	423	סה"כ פעילות ביטוח
20%	(15)	(18)	83%	(36)	(66)	אחר
115%	48	103	110%	150	315	רווחים מהשקעות נטו והכנסות מימון
158%	33	85	118%	114	249	סך רווח כולל לפני מס מפעילות שאינה ביטוח
(14%)	36	31	(17%)	151	125	הוצאות מימון
(55%)	207	94	-	(20)	171	מסים על הרווח הכולל
(61%)	479	189	201%	125	376	רווח כולל לאחר מס
-	-	1	67%	3	5	רווח כולל המיוחס לבעלי מניות המיעוט
(61%)	479	188	203%	122	370	רווח כולל לאחר מס המיוחס לבעלי המניות
(66%)	45.7%	15.5%	195%	2.7%	7.9%	תשואה להון לבעלי המניות

הפרמיות שהורווחו ברוטו בתקופת הדו"ח הסתכמו לכ-5,535 מיליוני ש"ח לעומת כ-4,999 מיליוני ש"ח אשתקד. הגידול נובע בעיקרו מגידול במכירות חדשות של מוצרי פרט ומנהלים. **הרווח הכולל** הסתכם לכ-267 מיליוני ש"ח לעומת הפסד כולל בסך של כ-113 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה. **הגידול ברווח בתקופת הדוח** נובע בין היתר מהליך מקיף של טיוב נתונים במערכת חא"ט, במסגרתו עדכנה החברה התחייבויות ביטוחיות בגין זכויות עמיתים בסך כ-53 מל"ש, לעומת 58 מל"ש בתקופה מקבילה, וכן מהפרשה בגין ביטול חיובי פרמיה בגין פוליסות ביטוח חיים בסך של כ-36 מל"ש בתקופה מקבילה, ללא השפעה בתקופה המדווחת. בנוסף, עודכן שיעור ריבית ההיוון המשמש להיוון התחייבויות בגין גמלאות בתשלום, אשר השפיע בסך כולל של כ-88 מל"ש, ללא השפעה בתקופה המקבילה, כאמור. **בתקופת הדוח נרשמו הפרשות בשל סביבת הריבית הנמוכה** בסך של כ-259 מל"ש, בהשוואה לכ-194 מל"ש בתקופה המקבילה. **בנטרול ההשפעות כאמור**, הסתכם הרווח לפני מס לכ-491 מל"ש בהשוואה לרווח כולל של כ-175 מל"ש בתקופה מקבילה.

בתקופת הדוח חל גידול בהכנסות מהשקעות בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, אשר הביאו לגידול במרווח הפיננסי מהשקעות בתיק הנוסטרו **ולגביית דמי ניהול משתנים** בסך של כ-352 מל"ש, לעומת גבייה של כ-106 מל"ש בתקופה המקבילה. **סך המרווח הפיננסי בביטוח חיים** הסתכם לכ-1,016 מל"ש לעומת כ-686 מל"ש בתקופה מקבילה. **שיעור הפדיונות של פוליסות ביטוח החיים מעתודה ממוצעת לתקופה** במונחים שנתיים, הסתכם בשיעור של כ-2.1% מול שיעור של כ-2.2% בתקופה המקבילה אשתקד.

ברבעון הרביעי הפרמיות שהורווחו ברוטו הסתכמו לכ-1,347 מל"ש לעומת כ-1,312 מל"ש בתקופה המקבילה אשתקד, גידול הנובע מהסיבות שתוארו לעיל. **הרווח הכולל** הסתכם לסך של כ-120 מל"ש לעומת רווח כולל בסך של כ-476 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. **הקיטון ברווח נובע בעיקר מהקטנת עתודות הביטוח** בסך של כ-9 מיליוני ש"ח, זאת לעומת שחרור עתודות בסך של כ-311 מל"ש ברבעון המקביל. **בנטרול השפעות נוספות, הסתכם הרווח הכולל ברבעון הרביעי 2017** לכ-129 מל"ש בהשוואה לרווח כולל בסך 165 מל"ש ברבעון המקביל. **דמי ניהול משתנים** הסתכמו לכ-112 מל"ש בהשוואה לכ-86 מל"ש ברבעון המקביל. **המרווח הפיננסי בביטוח חיים** הסתכם לכ-313 מיליוני ש"ח לעומת כ-263 מל"ש ברבעון מקביל. **שיעור פדיונות של פוליסות ביטוח חיים מעתודה ממוצעת לתקופה** במונחים שנתיים, הסתכם לכ-2.1%, בדומה לרבעון המקביל.

רווחי השקעה שנזקפו למבוטחים (לאחר דמי ניהול) הסתכמו לכ-3,303 מל"ש, בהשוואה לכ-680 מל"ש בשנת 2016. ברבעון הרביעי הסתכמו לכ-1,140 מל"ש מול כ-466 ברבעון מקביל אשתקד.

חא"ט

גידול בתשואה הריאלית וגידול במרווח הפיננסי
גידול חד ברווחי השקעה שנזקפו למבוטחים לאחר דמי ניהול
ביטוח חיים:

הכנסות מדמי ניהול בפנסיה הסתכמו לכ-282 מ"ש בהשוואה לכ-277 מ"ש בתקופה מקבילה. **הרווח הכולל בתקופת הדוח** הסתכם בסך של כ-11 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ-43 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח נובע בעיקר מגידול בהוצאות, בעיקר הוצאות מיכון, לרבות פחת, על מנת לעמוד בדרישות הרגולציה, וכן גידול בהוצאות לאור עדכונים במודל הקצאת עלויות הנה"כ. **ההכנסות מדמי ניהול ברבעון הרביעי** הסתכמו לכ 74 מ"ש, מול 72 מ"ש ברבעון המקביל. **הרווח הכולל לתקופת הרבעון** הסתכם לכ-5 מ"ש לעומת סך כ-12 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, מהסיבות שתוארו לעיל.

פנסיה:

גידול בהוצאות
השפיע על הרווח

הכנסות מדמי ניהול הסתכמו לכ-183 מ"ש בהשוואה לכ-194 מ"ש בתקופה מקבילה. **ההפסד הכולל בתקופת הדוח** הסתכם לסך של כ-102 מיליוני ש"ח לעומת רווח בסך של כ-8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. **המעבר להפסד נובע** בעיקר מירידת ערך מוניטין בסך כ-108 מ"ש (25 מ"ש בשנת 2016), כאמור, והפרשות בגין תביעות ייצוגיות בסך 15 מ"ש. בתחום הגמל נרשמת ירידה מתמשכת בדמי הניהול עקב תנאי תחרות, כמו גם גידול בהוצאות. **רווח בנטרול הפרשות מיוחדות לתקופה**, הסתכם לכ-21 מ"ש, מול רווח של כ-38 מ"ש בשנת 2016. **ברבעון רביעי דיווחה החברה על הכנסות** של כ-45 מ"ש, מול 47 מ"ש ברבעון מקביל. **ההפסד הכולל** הסתכם לכ-28 מיליוני ש"ח לעומת הפסד של כ-22 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, בעיקר כתוצאה מהפחתת מוניטין בסך של כ-27 מיליוני ש"ח בתקופת הדוח וכן הפחתת מוניטין בסך של כ-25 מיליוני ש"ח אשתקד. **הפסד בנטרול הפרשות מיוחדות לרבעון המדווח**, הסתכם לכ-1 מ"ש, מול רווח של כ-3 מ"ש ברבעון המקביל של שנת 2016.

גמל:

השפעת ירידת ערך
מוניטין בשוק התחרותי

הפרמיות שהורווחו ברוטו הסתכמו לסך של כ-1,917 מ"ש, לעומת סך של כ-1,799 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול הנובע בעיקר מגידול בעסקי הפרט. **הרווח הכולל לפני מס** הסתכם לכ-184 מ"ש לעומת רווח של כ-216 מ"ש בתקופה המקבילה אשתקד, **קיטון הנובע מהתפתחות שלילית בתביעות בענף סיעוד** ברבעון הראשון וגידול העתודה כתוצאה מעדכון אומדנים, בעיקר בגין שינוי בשיעור הביטולים ותחלואה, בהשוואה לתקופה מקבילה. **לתקופה של שלושה חודשים הפרמיות שהורווחו ברוטו** הסתכמו לסך של כ-502 מ"ש, לעומת סך של כ-477 מ"ש בתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר מגידול בעסקי פרט, כאמור. **הרווח הכולל הסתכם** לכ-80 מ"ש לעומת רווח של כ-255 מ"ש ברבעון המקביל אשתקד. **הקיטון ברווח נובע בעיקר מבדיקת נאותות העתודות (LAT)** אשר הביאה לשחרור עתודה בסך של כ-180 מ"ש ברבעון המקביל, זאת ללא השפעה ברבעון המדווח. **בנטרול הפרשה זו הרווח הכולל לפני מס** הסתכם בסך של כ-80 מ"ש לעומת רווח כולל בסך של כ-75 מ"ש בתקופה המקבילה אשתקד. **בענף סיעוד פרט** נרשם רווח של כ-44 מ"ש בהשוואה לרווח של כ-11 מ"ש בשנת 2016, גידול הנובע בעיקרו מגידול בהכנסות מהשקעות, אשר קוזז חלקית מהתפתחות שלילית בתביעות. **בתחום סיעוד קולקטיב** נרשם רווח של כ-32 מ"ש בהשוואה לרווח של 91 מ"ש בשנת 2016, קיטון שנבע מהתפתחות שלילית מהותית במהלך השנה. **בענף מחלות ואשפוז ז"א** נרשם רווח של 94 מ"ש בהשוואה לכ-92 בשנת 2016, **בענף מחלות ואשפוז ז"ק** נרשם רווח של 14 מ"ש בהשוואה לכ-21 מ"ש בשנת 2016, ירידה בעיקר מהפסד בהשקעות עקב ירידה חדה בשער הדולר, מול רווחים בשנה המקבילה.

ביטוח בריאות:

התפתחות שלילית בענף סיעוד ועדכון
אומדנים

רווחי השקעה שנזקפו למבוטחים בפוליסות ביטוח בריאות מסוג סיעוד משתתף ברווחים הסתכמו לכ-282 מ"ש בשנת 2017 מול 63 מ"ש בשנת 2016.

הפרמיות ברוטו לתקופת הדו"ח הסתכמו ל-2,299 מיליוני ש"ח, לעומת כ-2,233 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של כ-66 מ"ש. לאחר ביצוע הליך טיוב עסקי כחלק מאסטרטגיית החברה שהביא לצמצום בפרמיות בשנים האחרונות, נרשם בתקופה המדווחת גידול שנבע בעיקרו מגידול בעסקי פרט בענפי רכב חובה ורכוש. **הרווח הכולל לפני מס** הסתכם לכ-62 מיליוני ש"ח לעומת הפסד בסך של כ-13 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. **בתקופת הדוח בוצעה הפרשה בגין השלכות אפשריות של תיקון לתקנות היוון לאור המלצת ועדת וינוגרד** בסך של כ-78 מיליוני ש"ח, מול הפרשה של כ-141 מ"ש בתקופה המקבילה אשתקד. **בנטרול הפרשה זו מסתכם הרווח**

ביטוח כללי

הכולל לפני מס לתקופת הדו"ח לכ-140 מ"ש, בהשוואה לכ-128 מ"ש בתקופה המקבילה. הגידול נובע משיפור בתוצאות החיתומיות של ענף רכב רכוש בעסקי הפרט, וכן מענף תאונות אישיות תלמידים, בגינו נרשם הפסד בתקופה המקבילה. מנגד, נרשמה הרעה ברכב חובה שנגרמה מהרעה נצפית בתביעה הממוצעת וקיבלה ביטוי במודל האקטוארי, זאת לעומת שיפור במודל ושחרור עתודות בהתאם, בתקופה מקבילה אשתקד. **בנטרול ההפרשות בגין וינוגרד וללא ענף רכב חובה כאמור לעיל, ה-Loss ratio בשייר** הסתכם בתקופת הדוח לשיעור של 66% מול שיעור של 71% בתקופה המקבילה אשתקד, עב שיפור חיתומי בענף רכוש ואחר. **Combined ratio בשייר** בנטרול הפרשות אלו וללא ענף רכב חובה, הסתכם ל 101% מול שיעור של 107%.

ברבעון הרביעי הסתכמו הפרמיות ברוטו לסך של כ-502 מ"ש לעומת סך של כ-516 מ"ש ברבעון מקביל, קיטון בעיקר עקב הפרשי עיתוי בשל פוליסות ארוכות טווח בענפי הרכוש. **הרווח הכולל לפני מס** הינו בסך של כ-52 מ"ש לעומת הפסד בסך של כ-33 מיליוני מ"ש ברבעון מקביל. בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה בתאריך הדוח נרשם **קיטון להפרשה בגין השלכות אפשריות של תיקון לתקנות ההיוון לאור המלצת ועדת וינוגרד** בסך של כ-18 מ"ש, לעומת גידול של כ-16 מ"ש ברבעון המקביל אשתקד. זאת ועוד, בתקופת הדוח חל גידול של כ-52 מ"ש בהכנסות מהשקעות העודפות על ההכנסות הנדרשות לכיסוי הגידול בהתחייבויות הביטוחיות, בהשוואה לתקופה מקבילה **בנטרול ההפרשה כאמור**, הרווח ברבעון הרביעי הסתכם לסך של כ-34 מיליוני ש"ח, מול הפסד בסך של כ-17 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל, גידול הנובע משיפור בתוצאות ענף רכב חובה וקיטון בהפסד מתאונות אישיות תלמידים, כאמור, זאת בהשוואה לתקופה מקבילה. **בנטרול ההפרשה בגין ועדת וינוגרד וללא ענף חובה כאמור לעיל, ה-Loss ratio בשייר** ברבעון הינו 75% מול שיעור של 73%, גידול עקב אשר נובע מהרעה חיתומית בענפי רכב רכוש וחבויות בקיזוז שיפור בענף רכוש ואחר. ה-**Combined ratio בשייר** בתקופה הסתכם לשיעור של 111% מול 108%.

רכב רכוש

הפרמיות ברוטו הסתכמו לכ-727 מ"ש, לעומת סך של כ-635 מ"ש בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע בעיקר מגידול בעסקי הפרט כחלק מאסטרטגיית החברה. **רווח כולל לפני מס הסתכם** לכ-27 מ"ש לעומת רווח של כ-16 מ"ש בתקופה המקבילה, שינוי הנובע בעיקרו משיפור חיתומי בעסקי הפרט ויציאה מעסקים הפסדיים כחלק מאסטרטגית החברה בשנים האחרונות וכן גידול בהכנסות מהשקעות. ה-**Loss ratio בשייר** עמד על שיעור של 70% בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. ה-**Combined ratio בשייר** בתקופת הדוח עמד על שיעור של 99% בדומה לתקופה מקבילה. **ברבעון הרביעי, הפרמיות ברוטו הסתכמו** לכ-155 מ"ש לעומת כ-143 מ"ש בתקופה המקבילה אשתקד, גידול הנובע מגידול בעסקי הפרט כחלק מאסטרטגית החברה. **רווח כולל הסתכם** לכ-4 מ"ש לעומת רווח של כ-7 מ"ש בתקופה מקבילה. ה-**Loss ratio בשייר** גדל לשיעור של 73% משיעור של 68% (ה-**Combined ratio בשייר** גדל בתקופה זו לשיעור של 102% משיעור של 97%).

רכב חובה

הפרמיות ברוטו לתקופה הסתכמו בסך של כ-473 מ"ש, לעומת סך של כ-438 מ"ש בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בפרמיות ברוטו נובע בעיקר מגידול בעסקי פרט. **הרווח הכולל הסתכם** לכ-1 מ"ש לעומת רווח בסך של כ-73 מ"ש בתקופה המקבילה אשתקד, בה נרשמה הפרשה לאור השלכות אפשריות של תיקון לתקנות ההיוון בגין המלצת ועדת וינוגרד בסך של כ-81 מ"ש, לעומת כ-45 מ"ש בתקופה המדווחת. **בנטרול ההפרשות, ההפסד בתקופת הדוח הסתכם** לכ-46 מ"ש לעומת רווח של כ-154 מ"ש בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון הנובע בעיקר מכך שנצפית הרעה בתביעה הממוצעת אשר קיבלה ביטוי במודל האקטוארי, לעומת שיפור במודל האקטוארי ושחרור עתודות בתקופה המקבילה אשתקד.

בנטרול ההפרשות לעיל, ה-Loss ratio בשייר עלה לשיעור של 93% משיעור של 56% בתקופה המקבילה (ה-**Combined ratio בשייר** עלה בתקופת הדוח לשיעור של 111% משיעור של 77%).

בתקופת הרבעון הרביעי, הפרמיות ברוטו הסתכמו לסך של כ-95 מ"ש לעומת כ-93 מ"ש ברבעון המקביל אשתקד. **הרווח הכולל** הסתכם בסך של כ-37 מ"ש לעומת הפסד של כ-2 מ"ש ברבעון מקביל. בתקופת הרבעון נרשם קיטון בהפרשה בגין השלכות אפשריות של תיקון לתקנות ההיוון לאור המלצת וינוגרד בסך 14 מ"ש לעומת גידול בהפרשה של כ-5 מ"ש בתקופה מקבילה. **בנטרול ההפרשות, נרשם רווח** ברבעון של כ-23 מ"ש, בהשוואה לרווח של כ-3 מ"ש ברבעון המקביל, גידול הנובע משיפור בהכנסה מהשקעות ביחס לתקופה מקבילה. ה-**Loss ratio בשייר** הסתכם

לשיעור של 98% משיעור של 80%, עקב הרעה בתביעה הממוצעת, כאמור. ה- Combined ratio בשייר עלה בתקופה זו לשיעור של 119% משיעור של 103%.

הפרמיות ברוטו הסתכמו בסך של כ-324 מ"ש, לעומת סך של כ-310 מ"ש בתקופה המקבילה אשתקד. **ההפסד הכולל** הסתכם לסך של כ-19 מ"ש לעומת הפסד כולל בסך של כ-77 מ"ש בתקופה המקבילה אשתקד. בתקופת הדוח נרשמה הפרשה בגין השלכות אפשריות של תיקון לתקנות ההיוון לאור המלצות ועדת וינוגרד בסך 33 מ"ש מול הפרשה של כ-61 מ"ש בתקופה המקבילה. ה-Loss ratio בשייר ירד לשיעור של 77% משיעור של 80% בתקופה המקבילה אשתקד (ה- Combined ratio בשייר ירד בתקופת הדוח לשיעור של 120% משיעור של 123%).

לתקופה של שלושה חודשים, הפרמיות ברוטו הסתכמו בסך של כ-62 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-69 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. **הרווח הכולל** הסתכם בסך של כ-13 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ-3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון הנוכחי קטנה ההפרשה בגין המלצות ועדת וינוגרד בסך של כ-4 מ"ש, מול גידול בהפרשה בסך כ-11 מ"ש ברבעון מקביל אשתקד. ה-Loss ratio בשייר עלה לשיעור של 84% משיעור של 37%. ה- Combined ratio בשייר גדל בתקופת זו לשיעור של 128% משיעור של 80%.

ענפי חבויות

הפרמיות ברוטו הסתכמו בסך של כ-666 מ"ש, לעומת סך של כ-743 מ"ש בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-77 מ"ש הנובע בעיקרון מאי חידוש עסקת ענף תאונות אישיות תלמידים. **הרווח הכולל** בתקופת הדוח הסתכם בסך של כ-11 מ"ש לעומת הפסד בסך של כ-50 מ"ש בתקופה המקבילה אשתקד. המעבר מהפסד לרווח נובע בעיקרו משיפור ברווחיות החיתומית בענפי מקיף דירות ואש ורכוש, טיוב עסקי ויציאה מעסקים הפסדיים. ה-Loss ratio בשייר ירד בתקופת הדוח משיעור של 71% בתקופה המקבילה לכ-52%, עקב טיוב עסקי, כאמור. ה- Combined ratio בשייר ירד בתקופת הדוח לשיעור של 104% משיעור של 118%.

ברבעון רביעי הפרמיות ברוטו הסתכמו בסך של כ-164 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-184 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. **ההפסד הכולל בתקופה של שלושה חודשים** הסתכם בסך של כ-14 מיליוני ש"ח לעומת הפסד של כ-42 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, מהסיבות שתוארו לעיל. ה-Loss ratio בשייר ירד לשיעור של 89% משיעור של 116% (ה- Combined ratio בשייר ירד בתקופת זו לשיעור של 144% משיעור של 165%).

ענפי רכוש ואחרים

הפרמיות ברוטו בתקופת הדוח הסתכמו בסך של כ-110 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ-107 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה. **הרווח הכולל בתקופת הדוח** הסתכם בסך של כ-41 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-25 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול שנבע מהתמתנות בקצב התביעות. ה-Loss ratio בשייר ירד בתקופת הדוח לשיעור של 22% משיעור של 46% בתקופה המקבילה אשתקד (ה- Combined ratio בשייר ירד לשיעור של 42% משיעור של 59%).

לתקופה של שלושה חודשים הפרמיות ברוטו הסתכמו בסך של כ-27 מיליוני ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הסתכם לכ-12 מ"ש בהשוואה לכ-2 מ"ש ברבעון המקביל, מהסיבות שתוארו לעיל. ה-Loss ratio בשייר ירד לשיעור של 9% משיעור של 65% (ה- Combined ratio בשייר ירד לשיעור של 35% משיעור של 80%).

ביטוח אשראי

הרווח הכולל מסעיפים שאינם כלולים בתחומי הביטוח לפני מס הסתכם בסך של כ-249 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל בסך של כ-114 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול הנובע בעיקר מעליה בהכנסות מהשקעות. **בתקופה של שלושה חודשים** הרווח הכולל מסעיפים שאינם כלולים בתחומי הביטוח הסתכם לסך של כ-85 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ-33 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח נובע בעיקר מהכנסות מהשקעות בסך של כ-103 מיליוני ש"ח בתקופת הדוח לעומת סך של כ-48 מיליוני ש"ח ברבעון מקביל אשתקד. בתקופת הדוח נרשמו הוצאות במסגרת הסכם קיבוצי שנחתם בין החברה לוועד העובדים, במסגרת תוכנית פרישה מראון.

סעיפים שאינם כלולים בתחומי הביטוח

סה"כ הנכסים המנוהלים של כלכל ביטוח הסתכמו ליום 31.12.2017 לכ- 191 מיליארד ש"ח לעומת כ- 177 מיליארדי ש"ח ליום 31.12.2016. סה"כ הנכסים המנוהלים עבור אחרים ע"י הקבוצה (שאינם נוסטרו) הסתכמו ליום 31.12.2017 לכ- 159.7 מיליארד ש"ח לעומת כ- 146.5 מיליארדי ש"ח ליום 31.12.2016

להלן פירוט הנכסים המנוהלים לפי מגזרים, במיליוני ש"ח:

% שינוי	31.12.2016	31.12.2017	
10.1%	58,396	64,310	חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
14.5%	53,948	61,751	קרנות פנסיה*
(1.5%)	34,133	33,620	קופות גמל
9.0%	146,477	159,681	סך נכסים מנוהלים עבור אחרים
3.7%	30,340	31,457	השקעות פיננסיות אחרות (נוסטרו)
8.1%	176,817	191,138	סך נכסים מנוהלים

* כולל עתודות הוותיקה

סה"כ הון מוכר ב"כלכל ביטוח" ליום 31.12.2017 עומד על 8,040 מיליוני ש"ח לעומת 7,522 מיליוני ש"ח ביום 31.12.2016. עודף ההון האפקטיבי של כלכל ביטוח ליום 31.12.2017, עומד על כ- 3,263 מיליוני ש"ח לעומת כ- 2,729 מיליוני ש"ח ביום 31.12.2016. שיעור עודף ההון האפקטיבי ליום 31.12.2017 עמד על כ- 68.3% לעומת כ- 56.9% ביום 31.12.2016.

להלן פירוט מבנה ההון של "כלכל ביטוח", במיליוני ש"ח:

% שינוי	31.12.2016	31.12.2017	
7.9%	4,513	4,870	הון ראשוני
5.3%	3,009	3,170	הון משני ושלישוני מוכר
6.9%	7,522	8,040	סך הון מוכר
(1.4%)	40%	39.4%	שיעור הון משני מהון קיים
(0.3%)	4,793	4,777	הון נדרש (כולל עודפי הון נדרשים)
17.8%	2,729	3,263	עודף הון אפקטיבי
17.1%	56.9%	68.3%	שיעור עודף הון אפקטיבי מהון נדרש

ללא התחשבות בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות:	
8,866	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
7,969	הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
897	עודף
111%	יחס כושר פירעון
עמידה באבני דרך בהתחשב בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות:	
7,887	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
4,418	הון נדרש לכושר פירעון
3,469	עודף

- הנתונים לעיל לא בוקרו על ידי רואי החשבון המבקרים במסגרת ביקורת הדוח הכספי.
- בהתאם להוראות בתקופת הפריסה, ההון הנדרש לכושר פירעון ליום 31 לדצמבר 2016 עומד על 60% מההון הנדרש לכושר פירעון המחושב בהתאם להתאמת תרחיש מניות.
- החברה תדווח על תוצאות החישוב ליום 31 בדצמבר 2017 במסגרת הדוח הכספי לרבעון 2 לשנת 2018.
- דירקטוריון כלל ביטוח טרם קבע את יעד יחס כושר הפירעון על בסיס הוראות משטר כושר פירעון כלכלי, אשר מהווה תנאי מוקדם לחלוקת דיבידנד.

להלן פירוט ההתחייבויות לתאגידים בנקאיים ולבעלי אג"ח לציבור, במיליוני ש"ח:

% שינוי	31.12.2016	31.12.2017	
(2%)	3,315	3,242	כלל ביטוח – כתבי התחייבות נדחים
#	3	-	כלל אשראי ומימון
#	70	-	כלל החזקות סולו
#	73	-	סה"כ חוב שאינו הון בחברת הביטוח
(4%)	3,388	3,242	סה"כ כלל החזקות מאוחד

בתקופת הדו"ח המשיכה החברה באסטרטגיה לצמצום יתרות החוב של הקבוצה שאינו לצרכי הון בחברות הביטוח. כפועל יוצא, ביצעה החברה בתקופת הדוח פירעון מוקדם של יתרת הלוואה מבנק, אשר הייתה צפויה להיפרע לשיעורין עד סוף 2019. נכון לתאריך המאזן, לקבוצה אין יתרות חוב שאינו לצרכי הון בחברות הביטוח.